

شد. در متن این بخشنامه به امضای علیرضا کمرئی، مدیرکل ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات، آمده است: «آموزش و پرورش در جهت صیانت از حقوق مردم و عمل به وظایف ذاتی و تعهدات حرفه‌ای خویش در مراقبت از اهداف تربیتی و برنامه درسی ملی و هماهنگ با تمایل خانواده‌ها، دانش‌آموزان و دلسوزان تعلیم و تربیت کشور به پالایش محیط یادگیری و مدرسه از عوامل مزاحم در جریان تربیت صحیح و واقعی، در اراده‌ای قطعی مخالفت صریح خود را با آزمون‌های زاید و شیوع استفاده از کتاب‌های کمک‌آموزشی که در اغلب موارد با اهداف تعلیم و تربیت رسمی کشور ناسازگار است، اعلام می‌دارد و بر همین اساس وجود هر گونه رابطه مالی مدارس، عقد قرارداد و سازماندهی و همکاری در موضوع مذکور را برای مدیران در سطوح مختلف تخلف از مقررات تلقی می‌نماید و لازم است مدیران محترم اجرای دقیق و صحیح آن را در دستور کار قرار دهند و در سال تحصیلی آتی با توجه به مفاد این بخشنامه از انعقاد هر گونه قراردادی با موسسات مذکور خودداری نمایند.»

این بخشنامه در بعضی از استان‌های کشور موثر بود و در مواردی با مدیران مدارس برخورد صورت گرفت، اما اعتراض معلمان کرمانی تا به حال به جایی نرسیده است. معلمان می‌گویند نه فقط از طریق مسئولان آموزش و پرورش که از نماینده‌شان هم پیگیری کرده و نتیجه نگرفته‌اند. احمد اسکندری، مدیرکل آموزش و پرورش استان کرمان، به «شهروند» می‌گوید که از اتفاقی که در مدارس این استان افتاده اطلاعی ندارد و شاید خود والدین یا دانش‌آموزان چنین تقاضایی از مدارس دارند: «مگر می‌شود مجبور به ثبت‌نام در کلاس‌های گاج شوند، چه کسی آنها را مجبور کرده؟» اسکندری در پاسخ به این سوال که اگر تخلف مدارس در اجبار والدین برای ثبت‌نام فرزندان‌شان در کلاس‌های گاج اثبات شود، چه برخوردی می‌کنید؟ می‌گوید: «نام آن مدارس را ما به بگوئید، مدیرشان را برکنار می‌کنیم.»

اگر ثبت نام نکنید، ما هیچ مسئولیتی در قبال بچه‌هایتان نداریم

بیشتر خانواده‌ها دل‌شان نمی‌خواهد درباره این موضوع صحبت کنند، آنها می‌گویند بچه‌هایمان در این مدارس درس می‌خوانند و اگر در این باره صحبت کنیم ممکن است مشکلی برایمان پیش بیاید. اما یکی از والدین بالاخره حاضر به صحبت می‌شود، با این شرط که نامی از او نیاید و صدایش هم ضبط نشود. او امسال بعد از مدت‌ها تحقیق به دو گزینه برای ثبت‌نام فرزندش رسید، مدارس خوبی که پدر و مادران برای ثبت نام در آنها سر و دست می‌شکنند. آن اجباری که مدیرکل اداره آموزش و پرورش کرمان باور نمی‌کند به این شکل اتفاق می‌افتد: «به ما گفتند کلاس‌های زیست و شیمی نزدیک یک میلیون و نیم و کل بسته آموزشی این رشته ۷ میلیون و خرده‌ای است. اگر ثبت نام نکنید و بخواهید دانش‌آموز همین‌طوری در کلاس‌های مدرسه باشد، ما هیچ تضمینی نمی‌دهیم و هیچ مسئولیتی هم در قبال بچه‌تان نداریم.»

منظورشان از مسئولیتی نداریم، قبولی در کنکور است؟ احتمالاً. مدرسه که یک پولی خودش می‌گیرد و کلاس تشکیل می‌دهد چه ضرورتی دارد که بچه در موسسه دیگری ثبت نام کند. معلم که در کلاس تدریس می‌کند. اگر قرار باشد دانش‌آموز جای دیگر برود با دو روش تدریس متفاوت دچار سردرگمی می‌شود. قبلاً کلاس‌های فوق برنامه در خود مدارس بود امسال نمی‌دانیم چه شده گفتند بروید گاج. من هنوز ثبت نام نکرده‌ام ولی بچه‌ام می‌گوید چون دوستانم می‌روند من هم باید بروم. بچه‌ها هم در این سن و سال خیلی نگران کنکور هستند. ظاهراً پدر و مادرانی ثبت نام کرده‌اند.

او می‌خواهد تا جای ممکن در مقابل این مسئله مقاومت کند حتی اگر در نهایت به خاطر بچه‌اش مجبور به ثبت نام بشود: «ممکن است من پولش را داشته باشم ولی همه چنین امکانی ندارند. باید فکر آنها را هم بکنیم.»

به رغم ممنوعیت از سوی آموزش و پرورش
همدستی برخی مدارس کشور با موسسات کنکور ادامه دارد

اجبار غیررسمی دانش‌آموزان برای شرکت در کلاس‌های کمک‌آموزشی

بررسی‌های «شهروند» نشان می‌دهد دانش‌آموزان مدارس مشهور کرمان مجبور می‌شوند که در کلاس‌های موسسه گاج ثبت نام کنند

[شادی خوشکار] بچه‌ها یازده سال در مدرسه درس می‌خوانند و سال

دوازدهم برای سرنوشت‌شان می‌جنگند. این روندی است که تا به حال بارها معلمان، کارشناسان و حتی وزرای آموزش و پرورش درباره آن گلایه کرده‌اند و هر بار هم همه چیز به اینجا ختم شده: «زورمان به مافیای کنکور نمی‌رسد». بخشنامه‌ها هم در این جنگ کمکی به خانواده‌ها و آموزش و پرورش نکرده‌اند و موسسات کنکوری از راه‌های مختلفی خود را به کلاس‌های درس بچه‌ها رسانده‌اند؛ حتی در روزهایی که کرونا کلاس‌های درس را تعطیل کرده است. هجوم تبلیغات و ترفندهای این موسسات به جایی رسیده که بچه‌ها و والدین‌شان در بعضی از مدارس راهی به جز ثبت نام در کلاس‌های این موسسات پیش رویشان نمی‌بینند. این همدستی نانوشت‌های است بین مسئولان مدارس که بهانه بالا بردن آمار قبولی‌شان را دارند و موسسات کنکور که اگر از در بیرون شوند راهی دیگر برای ورود پیدا می‌کنند. ماجرا در بعضی از مدارس این پیچیدگی‌ها را هم ندارد.

بررسی‌های «شهروند» نشان می‌دهد که بعضی از مدارس خوب در این شهر آشکارا هنگام ثبت‌نام به خانواده‌ها آدرس موسسه گاج را می‌دهند: «موقع ثبت نام در مدرسه برگه‌ای دست ما می‌دهند و می‌گویند بروید گاج؛ همه چیز علنی است. گاج هم برگه را می‌گیرد و حساب می‌کند که برای هر درس چقدر باید پرداخت کنیم.» این پیام خانواده یک دانش‌آموز کرمانی است، توضیح بیشتری هم نمی‌دهد؛ چون نگران است شرایط در مدرسه برای فرزندش سخت شود. ماجرا در این مدارس فقط تبلیغ و ترغیب دانش‌آموزان نیست. دانش‌آموزان و خانواده‌هایشان به طور غیرمحموس مجبور می‌شوند با پرداخت هزینه‌های بالا در این کلاس‌ها ثبت نام کنند. این شکایتی است که خانواده‌ها و بعضی از معلمان کرمانی را همدل کرده است. آنها با نگرانی از اینکه هویت‌شان مشخص نشود درباره ماجرای کنکور در کرمان می‌گویند. در شهری که مدت‌هاست دارد تلاش می‌کند که نتایج بهتری در کنکور سراسری کسب کند و طرح‌های مختلفی برای این نتیجه اجرا کرده است.

معلمان می‌گویند دست کم دو سه سال است که فعالیت موسسه گاج در کرمان به اوج رسیده است. یکی از معلماتی که سال آخر تدریس خود را در یکی از مدارس خوب این شهر می‌گذرانند، می‌گوید: «مثلاً می‌روید مدرسه و فرزندتان هم شاگرد یک مدرسه خوب است، مدرسه می‌گوید دو تا از درس‌ها را باید بروید در گاج ثبت نام کنید. بچه‌ها مجبور می‌شوند چند میلیون تومان پول داده و آنجا ثبت نام کنند. تازه اگر گاج کلاس بزرگ نداشته باشد، کلاس‌ها در خود مدرسه برگزار می‌شود. احتمالاً قراردادی با مدرسه دارند.» تا پیش از این هر مدرسه در طول سال تحصیلی یا تابستان کلاس تقویتی برای بچه‌ها می‌گذاشت که معلم هم برای همان مدرسه بود و این کلاس‌ها با هزینه کمتری برگزار می‌شد. این امکان هم وجود داشت که بعضی از بچه‌ها که وضع مالی خوبی نداشتند کمتر پول می‌دادند. اما حالا وقتی بچه‌ها کلاس تقویتی می‌خواهند مدرسه آنها را به کلاس‌های گاج می‌فرستد؛ «بچه‌ها به خصوص محصلان کلاس دوازدهم استرس زیادی دارند، مجبور می‌شوند به حرف مدرسه گوش کنند و در این کلاس‌ها ثبت نام کنند.»

ثبت نام پایه دوازدهم در کرمان شروع شده است. یکی از دبیران که بیش از ۱۰ سال است در مدارس تدریس می‌کند، می‌گوید ماجرای رقابت اجازه نمی‌دهد والدین درست تصمیم بگیرند یا از طرف دانش‌آموز تحت فشار قرار می‌گیرند: «از قبل از امتحانات صحبت این ماجرا بود، ولی من از اوایل تیر شنیدم که مدرسه‌ها

چنین کاری می‌کنند. ما در کرمان سال‌هاست که نتیجه خوبی در کنکور نگرفته‌ایم و هر سال هم به این بهانه طرح‌هایی اجرا می‌شود. سال‌های قبل طرح صبا بود که از بچه‌ها پول می‌گرفت و امسال انگار با گاج قرارداد بسته‌اند. ممکن است بچه‌ها به کلاس مدرسه نیایند و به طور کامل بروند گاج. اما با این همه هزینه نتیجه‌ای هم نمی‌گیرند و بسیاری از بچه‌ها از مهر و آب‌ان پشیمان می‌شوند و آن وقت دیگر نه راه پس دارند و نه راه پیش. در کرمان گاج همه جا را قبضه کرده است و پشت همه اینها یک مدرسه غیرانتفاعی بزرگ است.» امسال آن‌طور که معلمان می‌گویند کل مجموعه درس‌های رشته تجربی و ریاضی بین ۶ تا ۸ میلیون تومان برای خانواده هزینه دارد؛ این سوای آزمون‌ها و مشاوره‌هایی است که بعد از آرایه می‌شود و پول جداگانه‌ای بابت آن می‌گیرند. معلمان خبر داده‌اند مدارس تیزهوشان، علامه حلی، رضوانی‌نژاد، پروین و پیامبر اعظم کرمان به شاگردان‌شان می‌گویند که بروید گاج ثبت نام کنید. اما این اسامی کامل نیست و گفته می‌شود مدارس دیگری هم در کرمان این برنامه را اجرا می‌کنند: «چرا گاج باید وارد مدارس دولتی شود؛ آن هم مدارس خوب که دانش‌آموزان آنها می‌توانند نتیجه مناسبی در کنکور کسب کنند؟ اگر این کلاس‌ها کمک می‌کنند پس چرا مدارس عادی دولتی این طرح را ندارند؟»

همایش‌های رایگان و تبلیغات با همکاری مدارس

موسسات کنکور سعی می‌کنند با روش‌های مختلف بچه‌ها را به ثبت نام تشویق کنند. آنها شاگردان معدل الف هر کلاس را مجانی ثبت نام می‌کنند، به بچه‌های معدل بالا تخفیف می‌دهند و گاهی چند جلسه رایگان کلاس تشکیل می‌دهند، در مدارس همایش رایگان برگزار می‌کنند و خیلی زود همه بچه‌های مدرسه تصمیم می‌گیرند در این موسسات ثبت نام کنند. یکی از معلمان کرمان که در همین مدارس خوب تدریس می‌کند از مدرسه‌ای تعریف می‌کند که به بچه‌ها می‌گوید حق ندارید تا قبل از ساعت ۲ یا ۴ به خانه بروید و آنها را به زور به این کلاس‌ها می‌فرستند: «حتی مدیران مدارس راضی هستند که دانش‌آموز سر کلاس درسی نیایند ولی کلاس‌های گاج را حتماً برود. اگر خانواده‌ها به جد بایستند می‌توانند در کلاس‌های گاج ثبت نام نکنند ولی تبلیغات مدرسه که اغلب غلو شده هستند تأثیرگذار است و خانواده‌ها هم به دلیل جدیت بچه‌ها و از ترس اینکه مبادا بچه‌شان از بقیه هم کلاسی‌ها عقب بیفتد به ثبت نام تن می‌دهند.»

یکی از موضوعات پرحاشیه دوران وزیر پیشین آموزش و پرورش، سیدمحمد بطحایی، حذف تبلیغات کنکور از صداوسیما بود و با طرح‌هایی مثل حذف مشق شب به اندازه‌ای موسسات کنکور را عصبانی کرد که آنها برای توضیح عملکردشان سراغ مراجع قم رفتند. آبان ۹۶ مهدی نوید ادهم، مدیرکل شورای عالی آموزش و پرورش حضور موسسات کنکور در مدارس را غیرقانونی دانست. او در این باره به ایسنا گفت: «به صراحت اعلام کردیم این موضوع تخلف است و در مصوبات شورای عالی آمده است که نباید این حضور و ورود موسسات به مدارس اتفاق بیفتد. حتی کتب کمک آموزشی غیرمجاز هم نباید وارد مدارس شوند و تنها کتب مجاز و معرفی شده از سوی سازمان پژوهش اجازه ورود به مدارس را دارند و در غیر این صورت تخلف اتفاق افتاده است.» پس از آنکه اعتراضات بطحایی به تبلیغات موسسات کنکور در صداوسیما به جایی نرسید، او تیر ۹۷ بخشنامه‌ای به کل مدارس کشور ارسال کرد که بر اساس آن هر نوع همکاری بین مدارس و موسسات آموزشی مثل برگزاری آزمون و فروش کتاب کمک درسی مطلقاً ممنوع

ن
یکی از والدین: به ما گفتند کلاس‌های زیست و شیمی نزدیک یک میلیون و نیم و کل بسته آموزشی این رشته ۷ میلیون و خرده‌ای است. اگر ثبت نام نکنید و بخواهید دانش‌آموز همین‌طوری در کلاس‌های مدرسه باشد، ما هیچ تضمینی نمی‌دهیم و هیچ مسئولیتی هم در قبال بچه‌تان نداریم

قول برگزاری کلاس حضوری

تمام نگرانی‌های دانش‌آموزان دبیرستانی در مورد کنکور به موضوع تبلیغی برای موسسات کنکور تبدیل می‌شود. آنها یاد می‌گیرند که از ترس و نگرانی بچه‌های کلاس یازدهم و دوازدهم پول روی پول بگذارند. با شیوع کرونا و لغو کلاس‌های حضوری نگرانی این دانش‌آموزان بیش از قبل شده است. کلاس‌های تابستانی مدارس کرمان هم در پاسخ به این نگرانی و به گفته معلمان با رعایت موازین بهداشتی ابتدا به صورت حضوری برگزار شدند اما بازرسان اداره آموزش و پرورش دستور به لغو کلاس‌ها داده و روز چهارشنبه یکی از معلمان به «شهروند» می‌گوید: «اعلام کردند دستورالعمل وزارتخانه می‌گوید فقط حق دارید کلاس را به عنوان آموزشگاه تشکیل دهید؛ نه کلاس مدرسه؛ یعنی کلاس‌های مدارس باید تعطیل شوند ولی کلاس آموزشگاه می‌تواند حضوری باشد. مگر کرونا فقط در مدرسه است؟» او می‌گوید گاج به بچه‌ها قول داده که اگر ثبت نام کنند کلاس‌هایشان حضوری خواهد بود.

یکی دیگر از معلمان می‌گوید مسأله فقط پولی که این موسسات می‌گیرند نیست بلکه بچه‌ها عموماً نتیجه خوبی هم از شرکت در این کلاس‌ها نمی‌گیرند اما مدیران همچنان به معلم خودشان اعتماد نمی‌کنند و سراغ این موسسه می‌روند: «شنیده‌ام که هر درسی حدود یک میلیون و ۸۰۰ هزار تومان هزینه ثبت نام دارد. پول را موقع ثبت نام در خود موسسه گاج باید پرداخت کنند. اگر خروجی خوبی داشت ما خودمان هم استقبال می‌کردیم ولی با وجود این هزینه‌ها آن نتیجه مورد نظر هم به دست نمی‌آید.» کلاس‌های یک موسسه کنکور به واسطه مدارس غیر از تحمیل بار مالی به والدین، معلمان کرمان را هم سرخورده کرده است: «آن اوایل برای اینکه جای پایشان را محکم کنند چند معلم کرمانی هم در موسسه بودند اما کم‌کم معلم را کوبیده و به عنوان معلم ضعیف معرفی کردند و الان بیشتر معلمان را از شهرهای دیگر می‌آورند. بعد دانش‌آموزی که ما انتظار داشتیم در کنکور رتبه دو یا نهایتاً سه رقمی بیاورد، می‌شود ۱۲۰۰ و گاج هم این را توی بوق و کرنا می‌کند.» به گفته او سال‌های قبل طرح صبا در کرمان اجرا می‌شد که کارکنان آموزش و پرورش و مدیر یکی از مدارس کرمان آن را برنامه‌ریزی کرده بودند.

معلم دیگری درباره اینکه چرا بچه‌ها از کلاس‌های این موسسات نتیجه نمی‌گیرند، می‌گوید: «بچه‌ها یک سر و دو جا هستند. بعضی از کلاس‌ها در خود مدرسه است و ممکن است برای کلاس ریاضی غیر از معلم خودشان سه معلم به مدرسه دعوت شده باشند. وقت دانش‌آموز مدام گرفته می‌شود و زمانی برای تمرین و تکرار ندارند. دائم در راه این کلاس‌ها به آن کلاس هستند.»

معلمان کرمانی در تلاش هستند تا اجبار نامحسوس ثبت نام در کلاس‌های کمک آموزشی در مدارس خوب این شهر برداشته شود و یکی از خانواده‌ها که حاضر به صحبت در این باره شده بود، می‌گوید بین والدین هم صحبت‌هایی درباره اعتراض و پیگیری از آموزش و پرورش پیش آمده است، اما نقش مسئولان مدارس و آموزش و پرورش در این بین همه را نگران می‌کند؛ هم خانواده‌ها را از وضع فرزندان‌شان و هم معلمان را که در این وزارتخانه کار می‌کنند. شهروند آمادگی دارد نتیجه پیگیری‌های اداره کل آموزش و پرورش استان کرمان و توضیحات موسسه آموزشی گاج را برای تنویر افکار عمومی منتشر کند. □